

ZDRAVÍ A OVZDUŠÍ V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI

Konference o kvalitě ovzduší Ostrava
14.4.2008

MUDr. Helena Šebáková

Ing. Jaroslav Kubina

MUDr. Helena Kazmarová – SZÚ Praha

Blažena Kozlíková – ÚZIS ČR Ostrava

telefon: 695 138 111

podatelna@khsova.cz

**Krajská hygienická stanice
Moravskoslezského kraje
se sídlem v Ostravě**

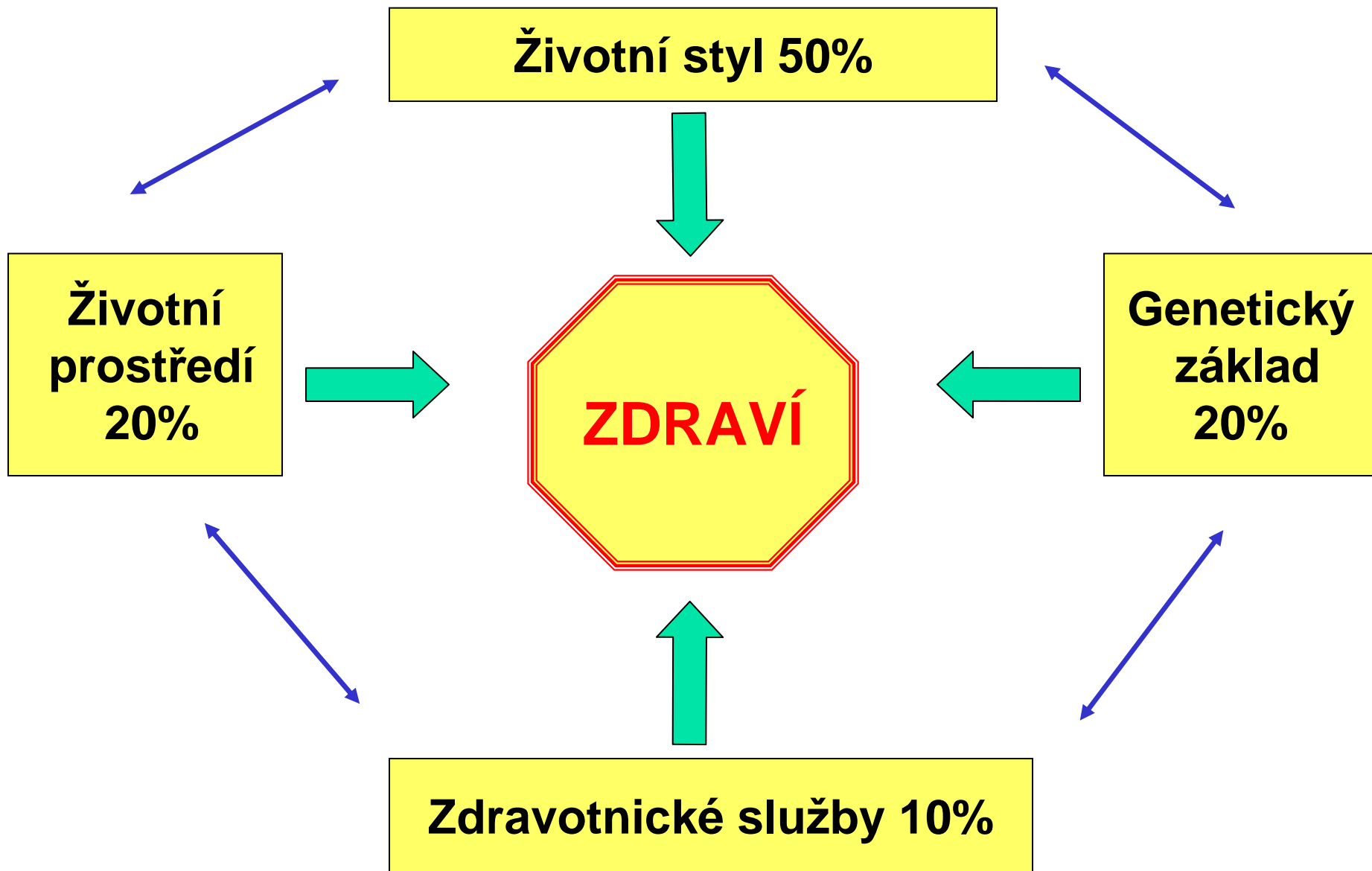

Definice zdraví

- Stav úplné tělesné, duševní a sociální pohody, a ne jen pouhá nepřítomnost nemoci či slabosti (WHO 7. 4. 1948)

Co ovlivňuje zdraví lidí ?

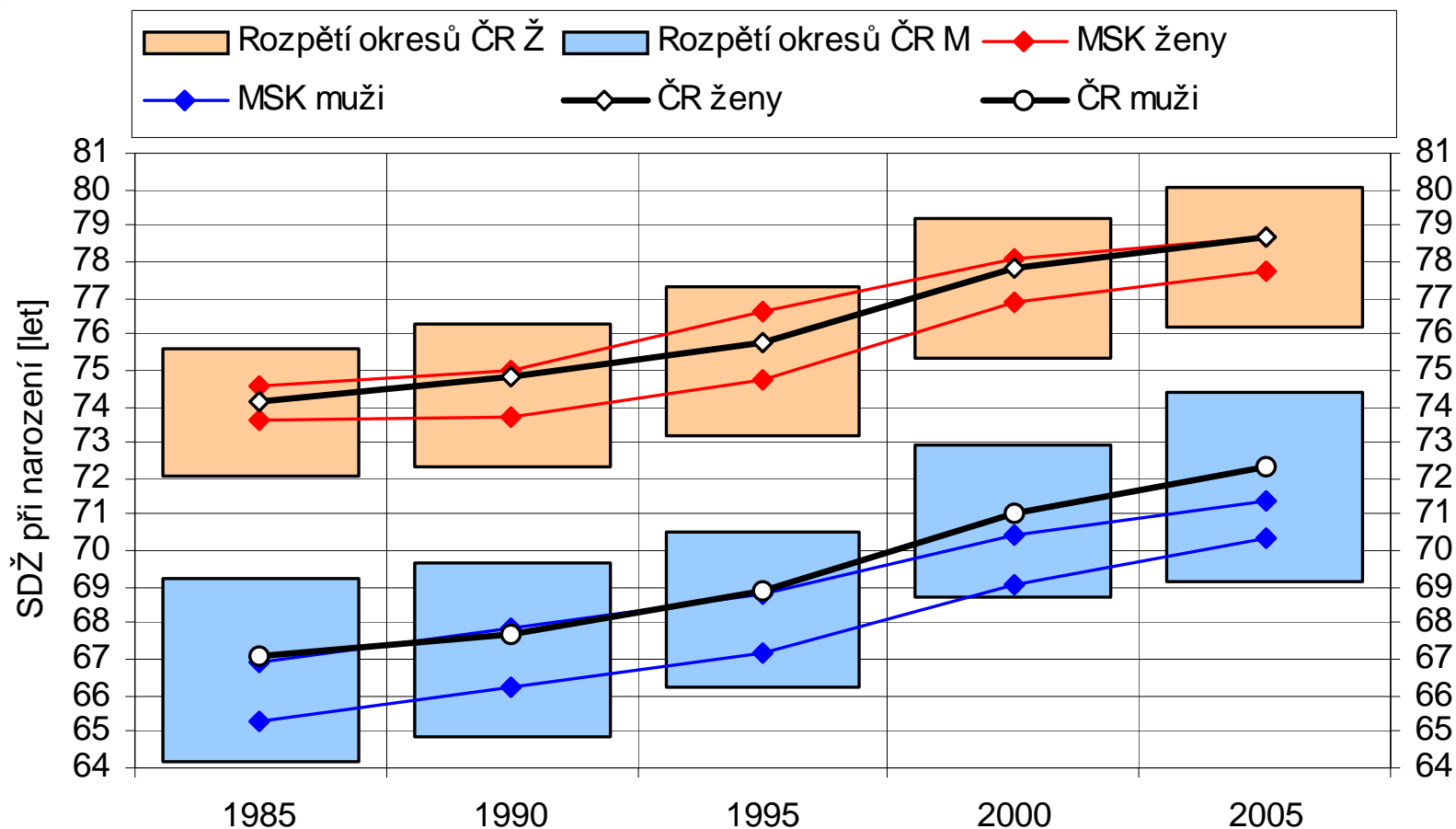

MS kraj

Střední délka života při narození

Island 79.5 83.6

Rusko 59.0 72,4

Zdroj: ÚZIS

Ztráta SDŽ

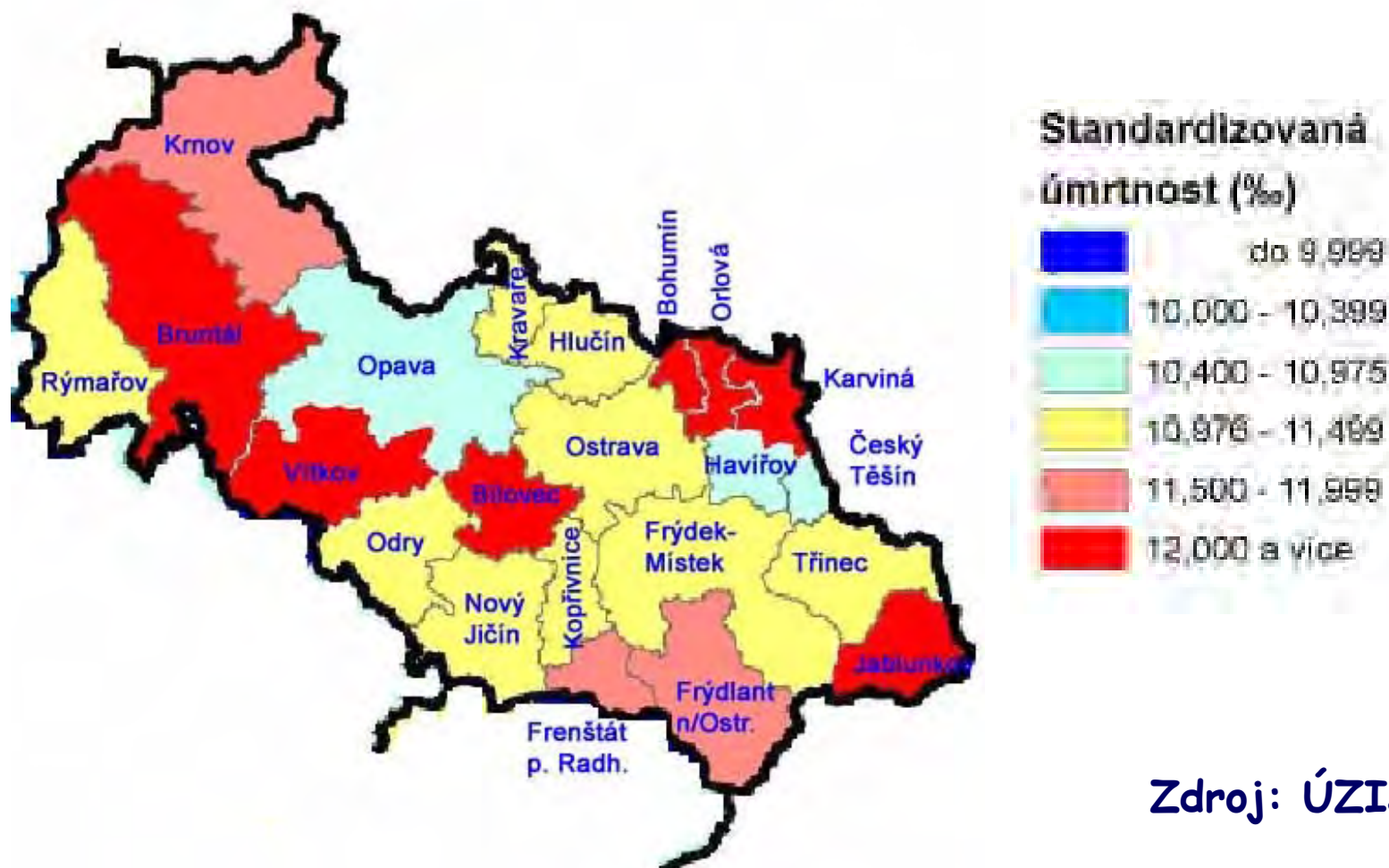
- Naděje dožití let při narození rok 2006
  - muži 71,86 (ČR 73,45) let (rozdíl 1,6 let)
  - ženy 78,84 (ČR 79,67) let (rozdíl 0,8 let)
- Odhady ztrát střední délky života (SDŽ) ve věku 30-34 let pro znečištění ovzduší:
  - V ČR ztráta SDŽ v roce 2010 cca 1 rok
  - V EU-15 ztráta SDŽ v roce 2010 cca 0,7 let
- V Ostravě ztráta SDŽ v roce 2006 cca 2 roky, tedy přibližně o rok více než v ČR

Úmrtnost standardizovaná na 1000 obyvatel 2001-2005

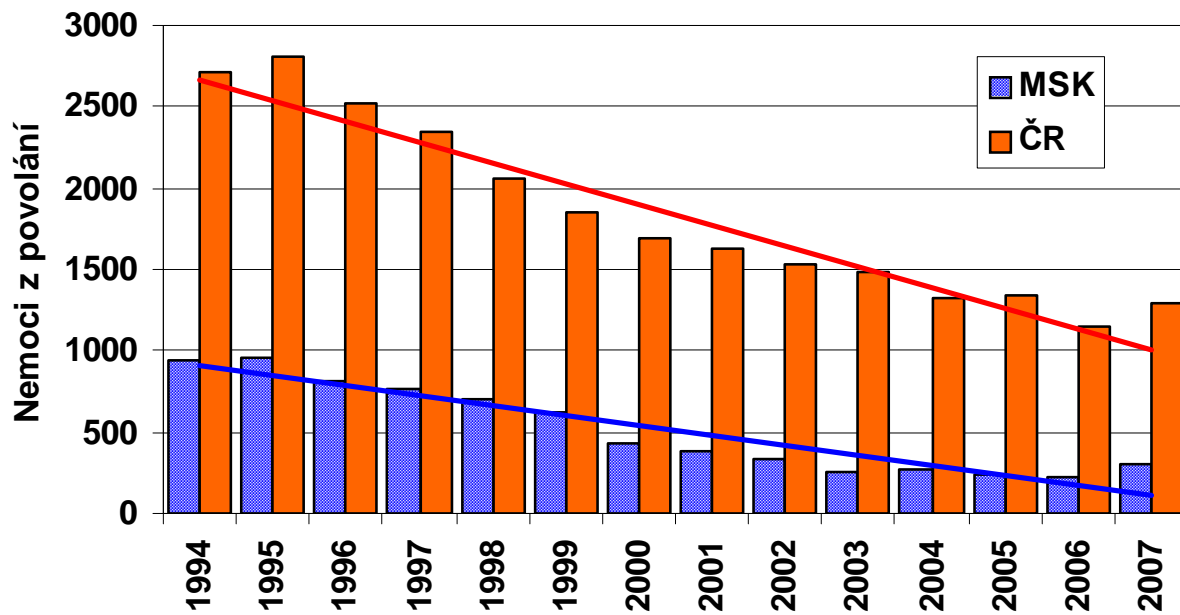

Zdroj: ÚZIS

Úmrtnost standardizovaná na 1000 obyvatel 2001-2005

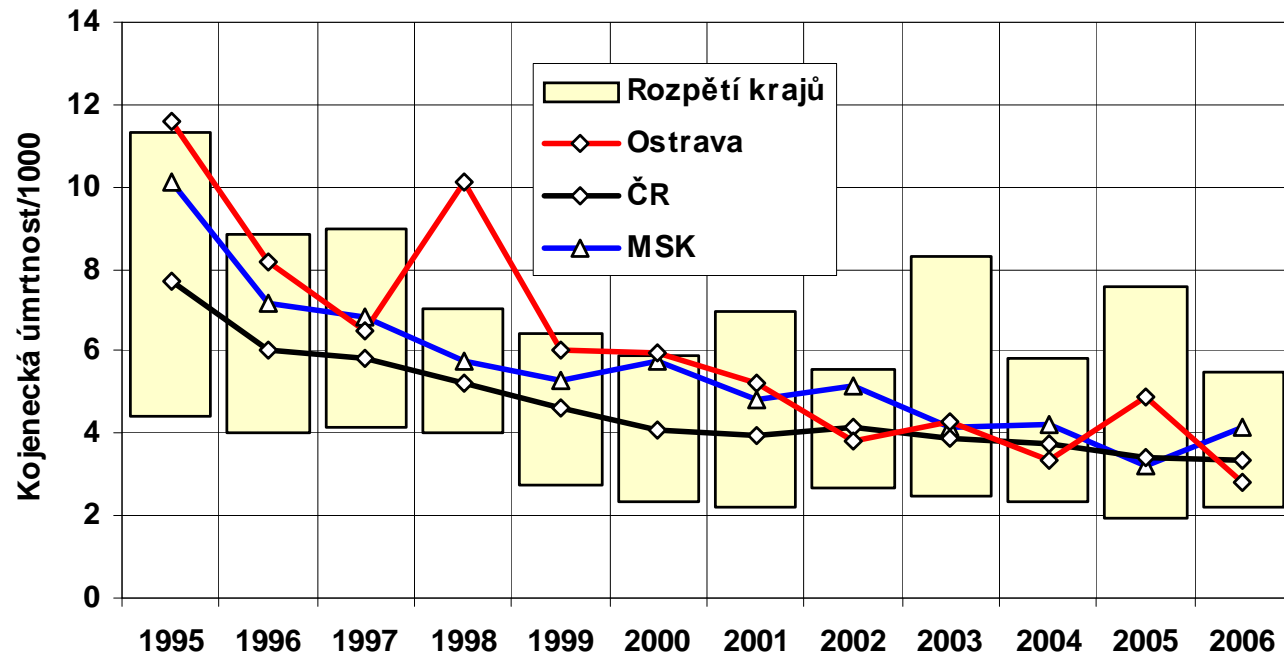

Zdroj: ÚZIS

Nemoci z povolání
1994 - 2007

Kojenecká úmrtnost
1995 - 2006

Monitoring zdravotního stavu obyvatel ČR ve vztahu k ŽP

VU č. 369/91

Zdroj: SZÚ monitoring ŽP

Údaje 1994 až 2006

Kontaminanty městského ovzduší

ANORGANICKÉ LÁTKY

- Suspendované částice PM_{10} , $PM_{2,5}$, O_3 , SO_2 , CO , NO_2 ,
- Kovy v suspendovaných částicích (As, Cd, Pb, Cr, Ni, Mg)

ORGANICKÉ LÁTKY

- PAU (benzo(a)pyren), TOL (benzen)

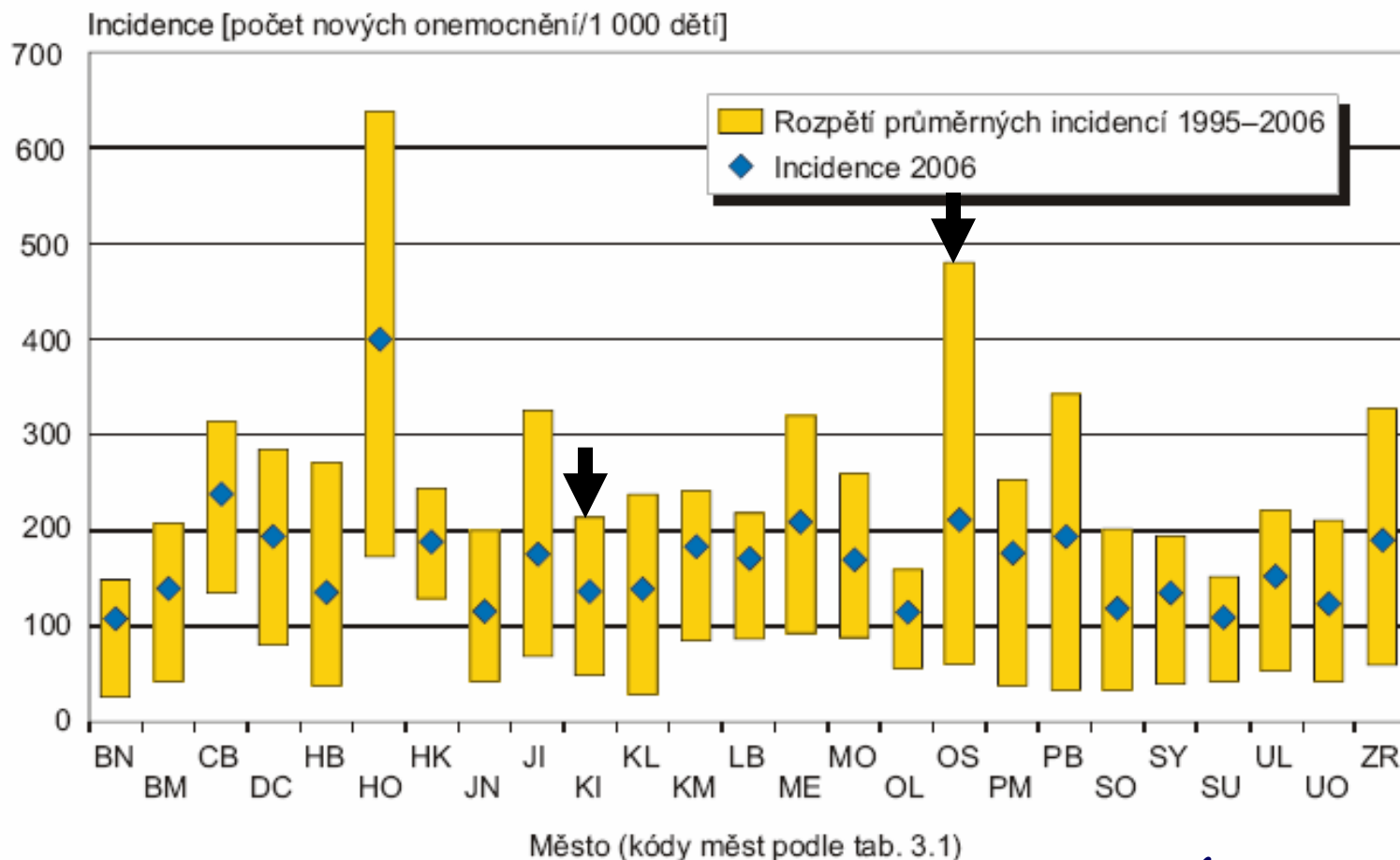
Zdravotní důsledky a rizika znečištěného ovzduší

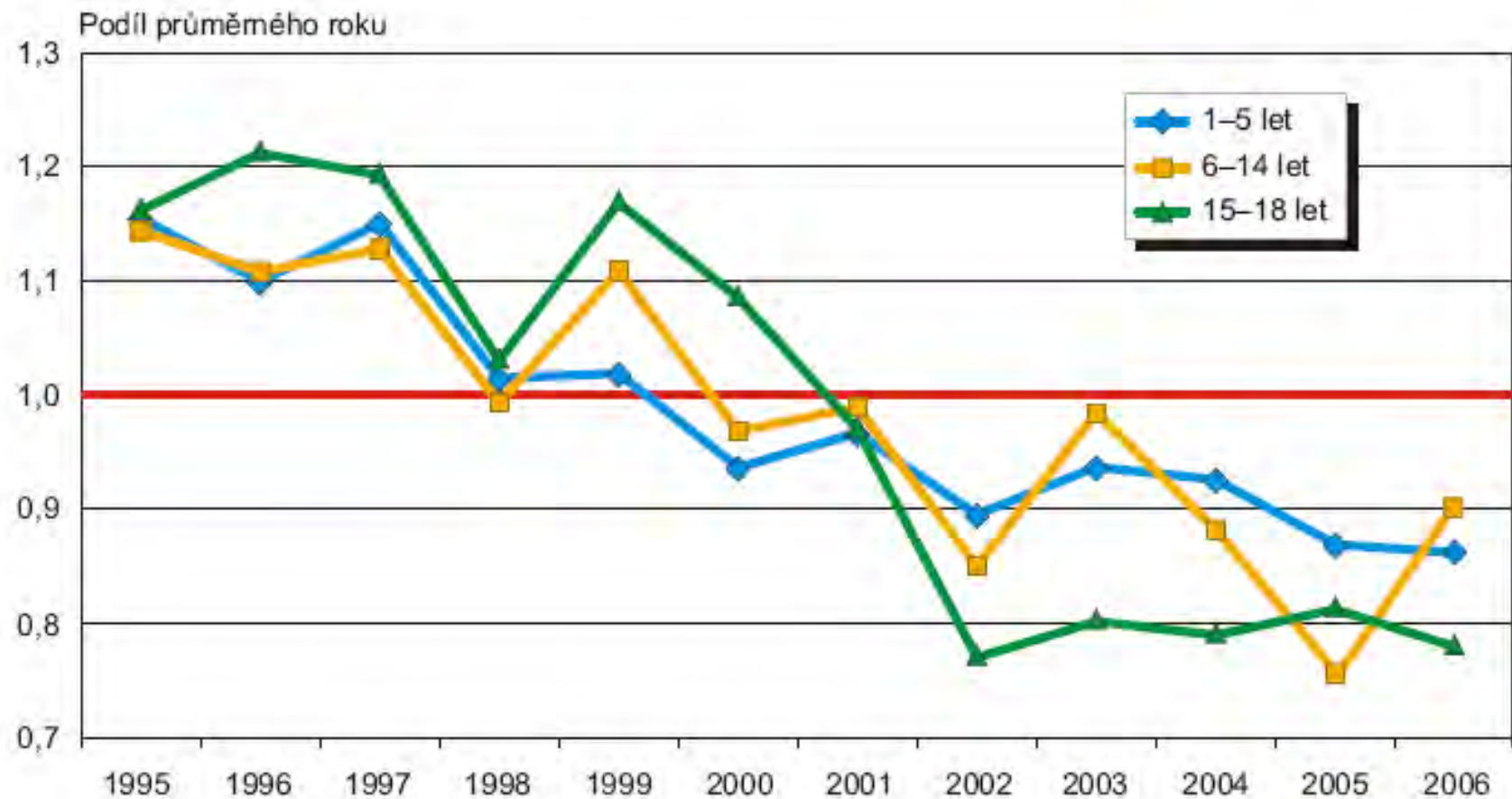

- Incidence ošetřených akutních respiračních onemocnění
- Výskyt alergických onemocnění (např. alergická rýma, senná rýma, astma, atopický ekzém)
- Zdravotní rizika karcinogenních látek

Akutní respirační onemocnění, 2006, věková skupina 1 až 5 let

Akutní respirační onemocnění u dětí, 1995-2006, ČR

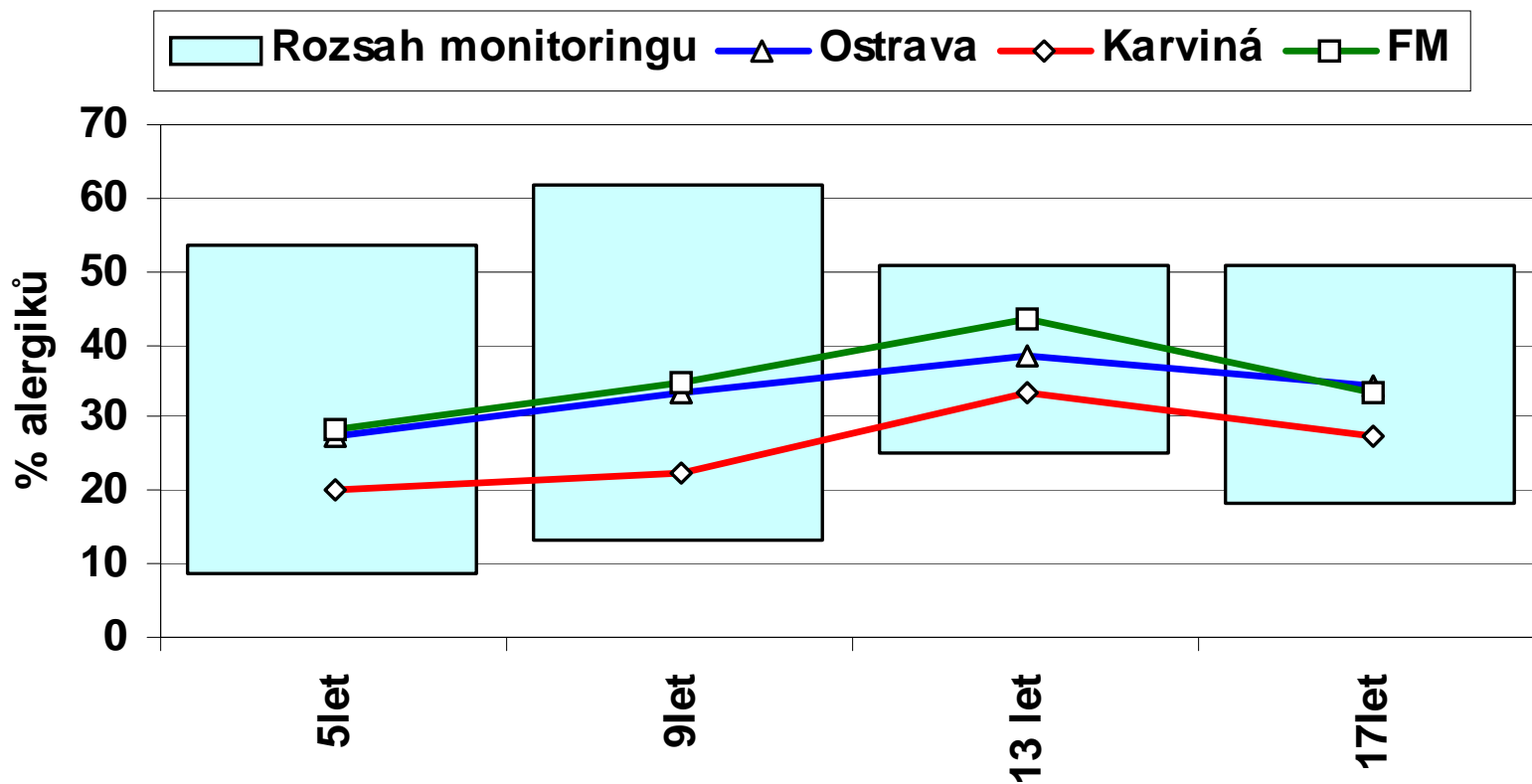
Zdroj: SZÚ monitoring ŽP

Zastoupení jednotlivých alerg. diagnóz u dětí, 2006

Vybrané alergologické diagnózy	ČR %	Ostrava %	Karviná %
Alergická rýma pylová	12.8	14.5	16.9
Atopický ekzém	12.3	12.1	8.9
Astma	8.2	12.9	6.6
Opakované bronchitidy	3.7	6.5	0.6
Celoroční alergická rýma	3.3	8.3	5.0
Ostatní alergie	6.4	4.1	3.1
Děti s alergií	18.3-54.1	33.3	25.8

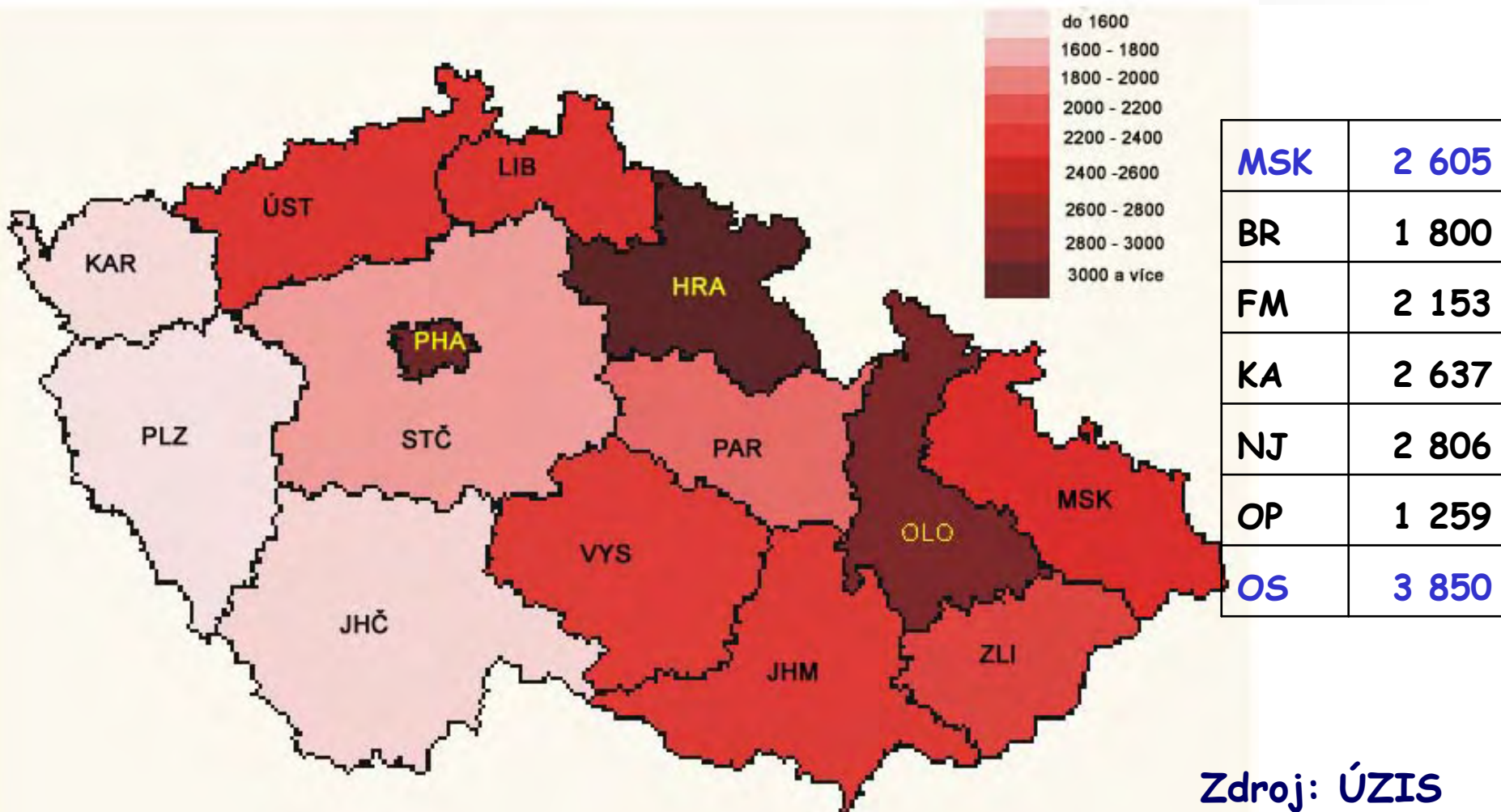
Zdroj: SZÚ monitoring ŽP

Podíl alergiků dle věkových skupin

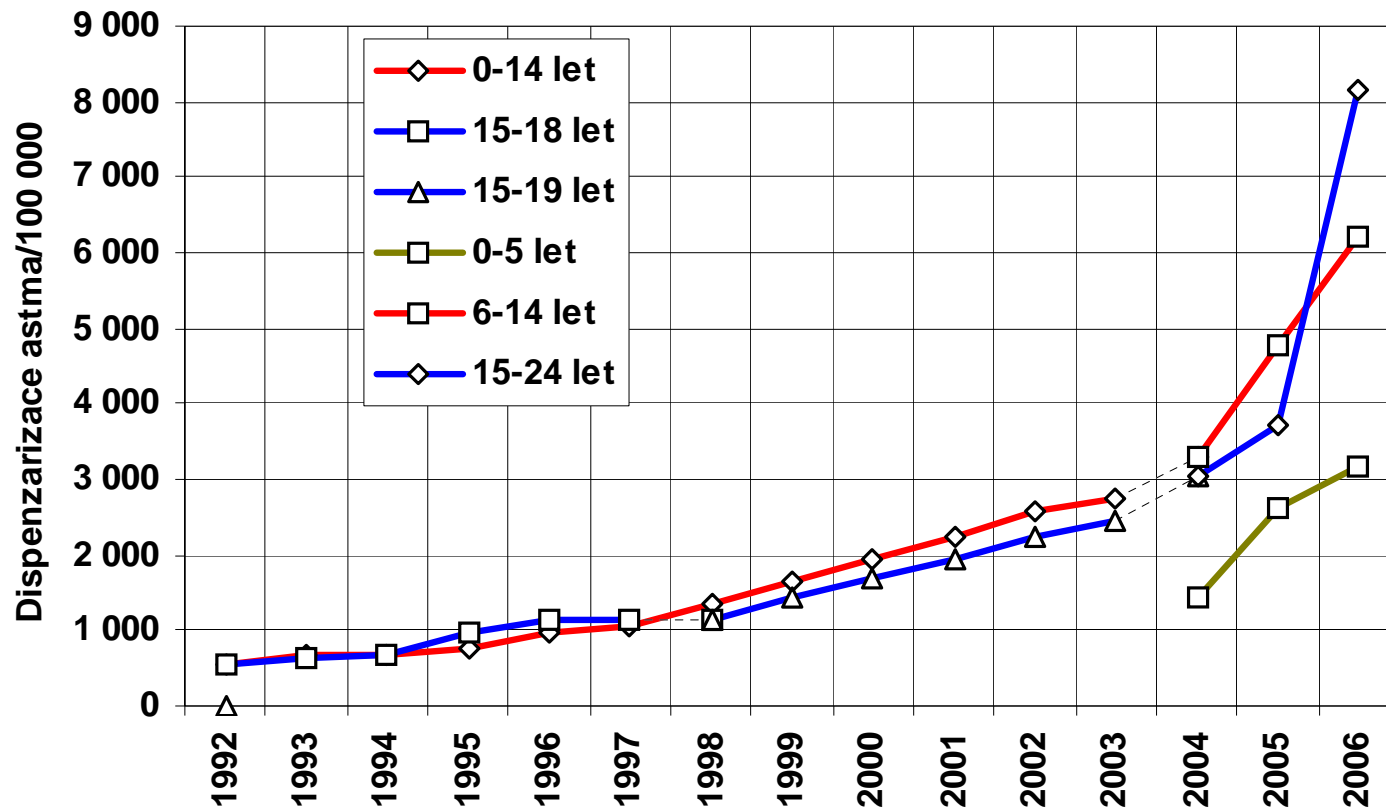

Dispenzarizace astma - 2006, všechny věkové skupiny/100 000

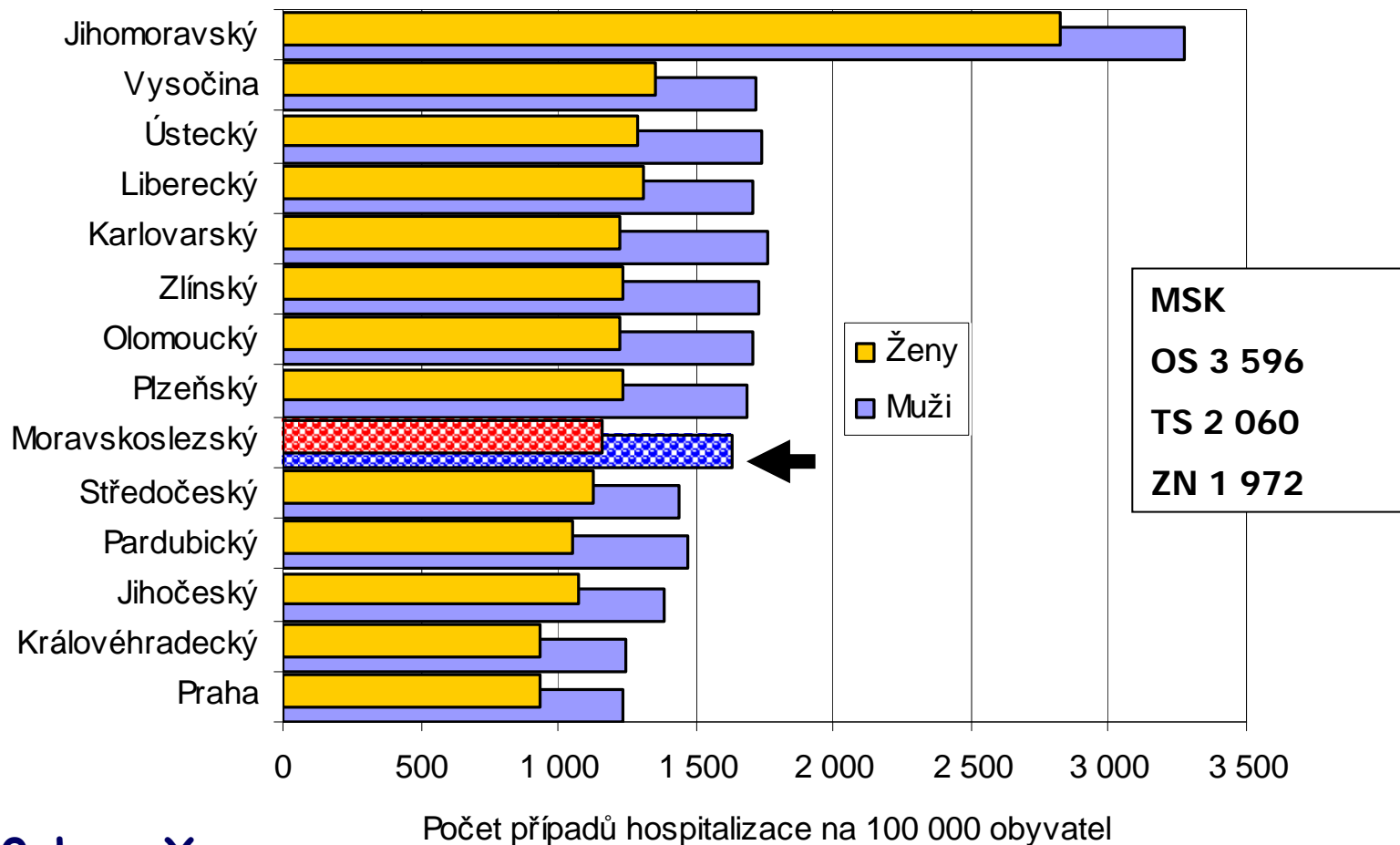

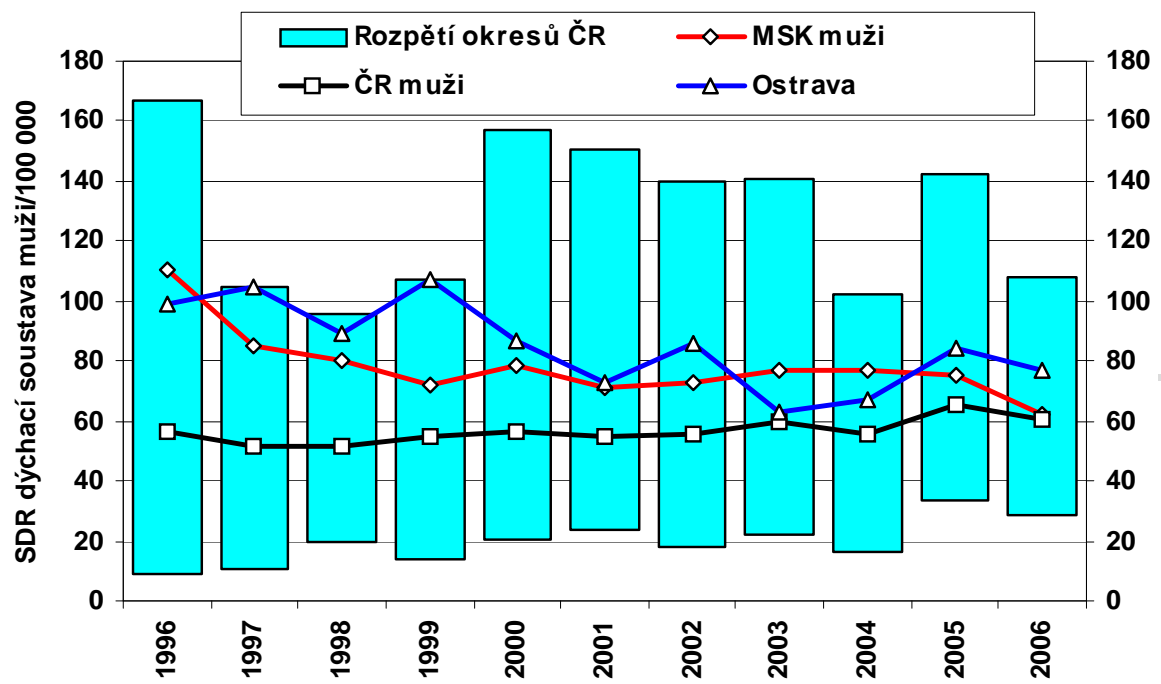
Dispenzarizace dětí s astma od roku 1992, ČR

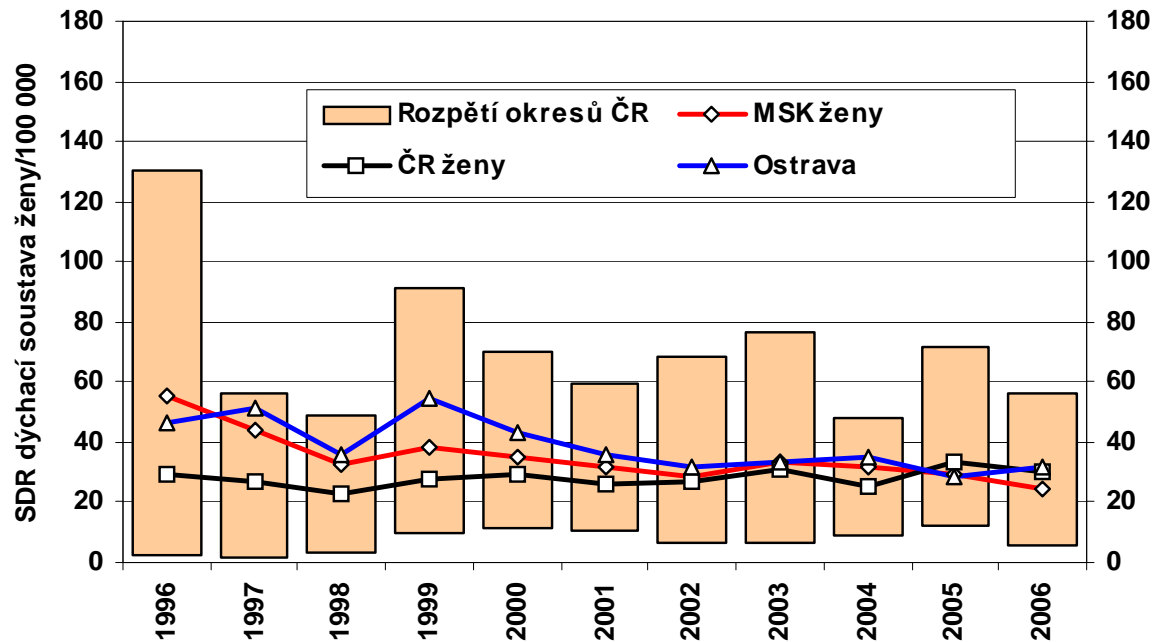
Pozn: změny vykazovaných věkových skupin 1998 a 2004 Zdroj: ÚZIS

Hospitalizace pro onemocnění dýchacích cest - 2006, ČR

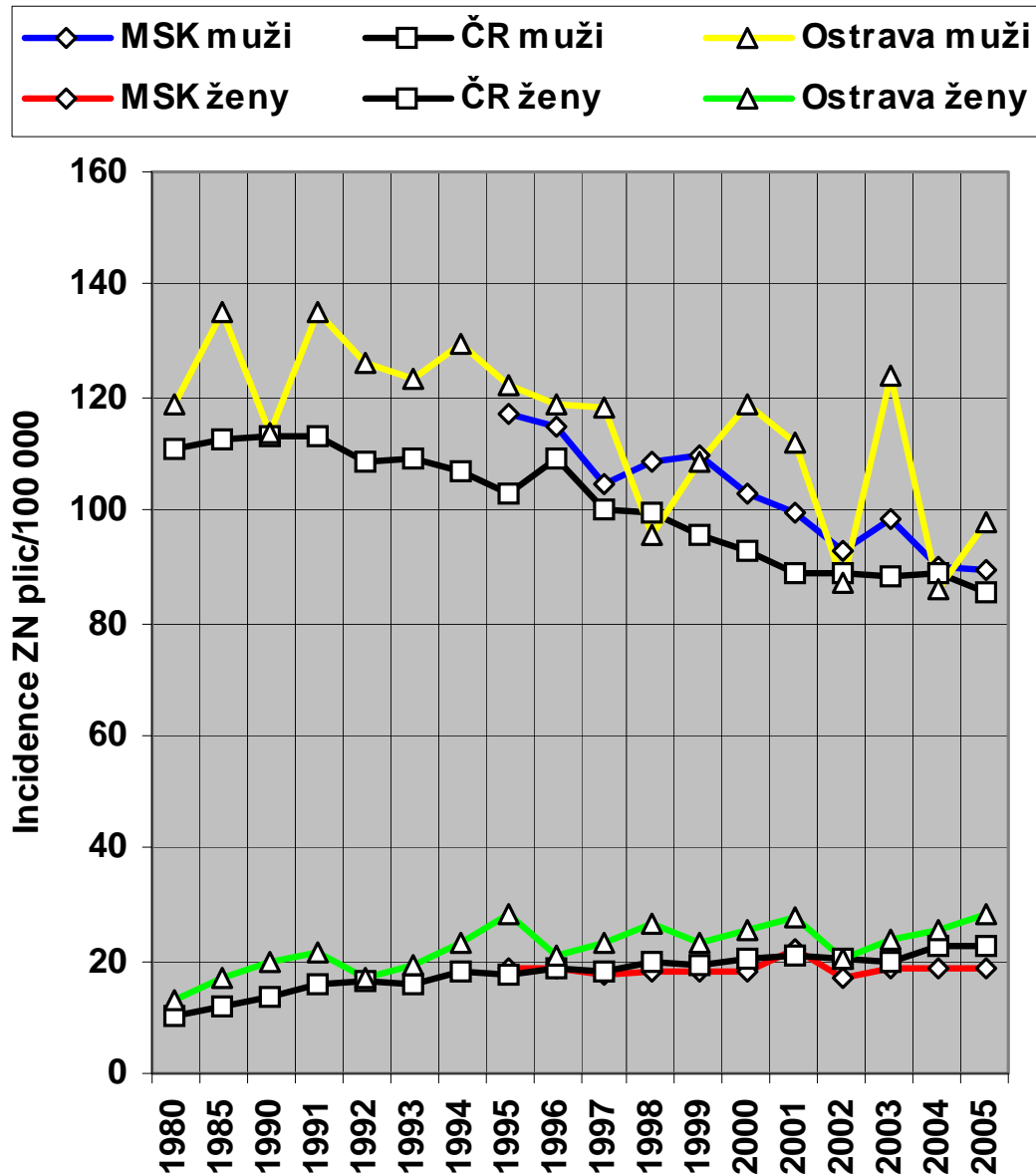

SDR nemoci dýchací soustavy J0 -J99

Zdroj: ÚZIS

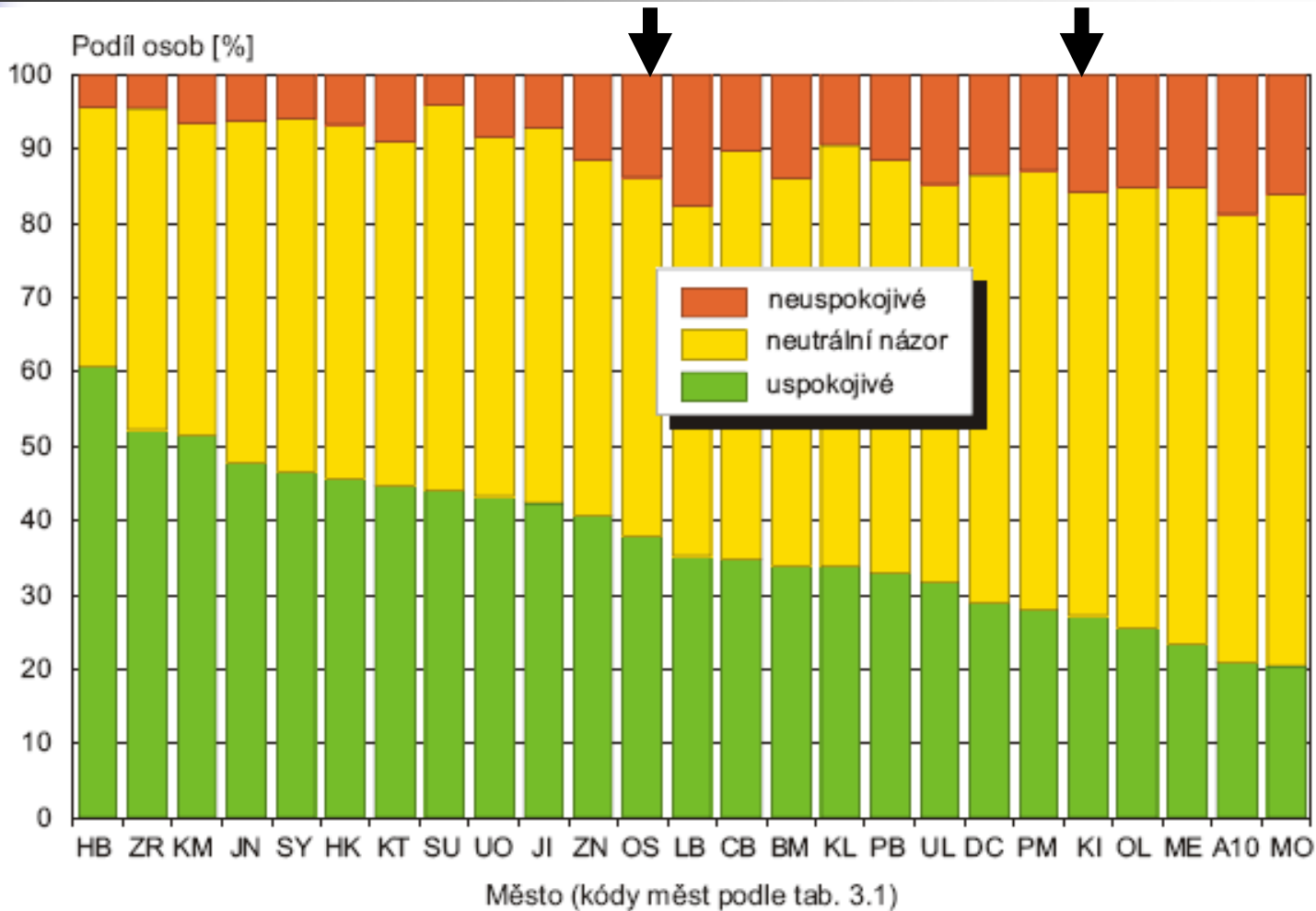
Incidence zhoubné novotvary plic (C33,34)

Kouření
muži 40%
ženy 32 %

Zdroj: ÚZIS

Názor na kvalitu životního prostředí ve městech

Závěry - rok 2006 MSK

- V Ostravě ztráta SDŽ byla v roce 2006 cca 2 roky, tedy přibližně o rok více než Ø ČR
- Kritéria překročení imisního limitu pro suspendované částice frakce PM_{10} naplněna pro 78 % obyvatel v 19 sídlech, včetně Ostravy i Karviné
- Roční imisní limity v Ostravě a Karviné byly překročeny u PM_{10} , $PM_{2,5}$, arzenu, benzo(a)pyrenu (PÁU) a benzenu (TOL)

Závěry

- Individuální riziko z expozice karcinogenním látkám bylo vyšší než $1 \cdot 10^{-6}$ (společensky přijatelné riziko) pro arzén, nikl (jen lokálně), benzen a PAU
- Nejvyšší nemocnost na akutní respirační onemocnění ve věkové skupině 0-5 let.
- Alergická onemocnění diagnostikována u 33 % dětí. Nejčastější onemocnění alergická rýma pylová, astma a atopický ekzém. Trvá stálý nárůst počtu alergických onemocnění ve všech věkových skupinách.

Závěry

- SDR na nemoci dýchací soustavy a zhoubné nádory u mužů a žen má klesající tendenci
- Trend v incidenci onemocnění zhoubnými nádory celkem je nepříznivý
- Trend v incidenci onemocnění zhoubnými nádory plic je u mužů příznivý, u žen nepříznivý.

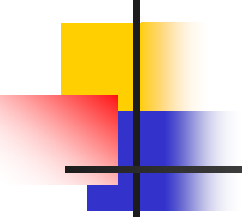

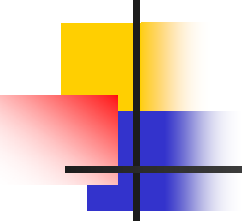

Závěry

- Překročení expozičních limitů v ovzduší nás opravňuje přijímat opatření k jejich snížení a tím i snížení zdravotních rizik
- Důležitý je také individuální pozitivní přístup ke svému zdraví

-
-
- Přes fantastické pokroky medicíny nelze očekávat, že se postará o zdraví lidí zcela.
  - Všichni na svých postech musíme přispět k ochraně veřejného zdraví

Zdraví není všechno, ale
všechno ostatní bez zdraví
nestojí za nic.

Halfdan Mahler

Děkuji za pozornost